

พระนิพนธ์

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์

หม่อมราชวงศ์

ทิพยลาวัณ วรจรรณ

พิมพ์ถวาย

พระนางเธอพระองค์เจ้าสีกษมีลาวัณ

089.951917 นส.มายุมงคล ๕ รตน

๙๖234๗

ฉันท ๓ กรกฏาตม พ.ศ. ๒๕๐๒

(จากซ้าย) ม.ร.ว. หญิง วิมล ไกรฤกษ์, หม่อมหลวงต่วนศรี วรารณ

พระนางเธอพระองค์เจ้าลักษณมลายู, กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ ม.จ. ศิวกร วรารณ

เลขห้อง

๑๒

เลขหมู่

๐๘๙.๙๕๙//

ว. ๒๓๔ พ.

เลขทะเบียน

ว. ๒๓๔ พ.

(จากซ้าย) - หม่อมหลวงถ้วนศรี วรารณ พระนางเธอพระองค์เจ้าลักษมีลาวัณ
หม่อมพรอัยสุภิน วรารณ.

วรรณคดีคุณ

๒๕๖๘

พิมพ์ครั้งที่ ๑๐๐๐

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์
ทรงนายพุทธศักราช ๒๔๖๘

นบทยกยวนาวศรแถวหลัง

๑ หม่อมเจ้าหญิงศรีธำรงคนฤมิต ๒ หม่อมเจ้าชายสุธิดาภร

๓ หม่อมเจ้าหญิงอุบลพรรณ ๔ หม่อมเจ้าหญิงวรรณศรีธัมม ๕ หม่อมเจ้าชาย

วรรณโกตยาภร ๖ หม่อมเจ้าชายสุธิดาวรรณาภร ๗ หม่อมเจ้าชายนิตยาภร

๘ หม่อมเจ้าหญิงนันทนามารศรี ๙ หม่อมเจ้าหญิงบรรเจิดวรรณวรางค

แถวกลาง ๑๐ หม่อมเจ้าชายเจตนาภร ๑๑ พระนางเชอติภสมถาวณ ๑๒ กรมพระ

นราธิปประพัชรพงศ์ ๑๓ เจ้าจอมมารคณชย ๑๔ พระองค์เจอดลภาเท ๑๕ หม่อม

เจ้าหญิงพรพิมลพรรณ ๑๖ หม่อมเจ้าชายณทนาภร

แถวหน้า ๑๗ หม่อมเจ้าชายคีติภร ๑๘ หม่อมเจ้าชายสุธิดาภร ๑๙ หม่อมเจ้าหญิง

สุธิดาภร ๒๐ หม่อมเจ้าชายวรรณวรางค

คำจารึกปลอกผ้าเช็ดพระหัตถ์

แม่ดุกรกรักพ่อขอให้

แด่รูดั่งเคียงมองค้อย่าหลงเหิม

ถึงแม่ตัวดอยดะดวกตัวเดิม

เดชเนติมบุญเราเพราะเจ้าเอ๋ย ฯ

วันที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๔

จารึกพระรูป

๑ รูปพ่อวรรณให้วันเกิด

อุ่นใจเกิดดุกรักดกษม์

ถึงแม่ไว้ใครพนอพอยังมี

ร่วมชั่วเกิดดุกผูกหัวใจ

เชิญออมองคตรางเคียงมเจียมจวิต

บรรโถมจิตต์เรีงรมดมดมัย

จะชนมยนชนชวนประกนภย

ทงช่วยให้พ่อชราปรีดาเอ๋ย ฯ

วันที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๖

๑ ดาษยศเหมือนนบตดครเด่น

ดัดยัชรรมนนั้นเป็นแก่นดาร์

เบือเบือพเพยรณดงปรงญาณ

เบิกบานกรุณาอารีย

พ่อชราไม่ช้าจะดาตุญ

ดุดนุกดุดมรกกักษมิ

นดาดคณงพงองคจติ

ดัมคักัดจกรเกษมพร ฯ

วันที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

ถวายแม่ตัวลูกรักขอดสงสารของพ่อ

๑ อย่าง ๒๔ แด้ว

ชนมา ยู่พ่อ

มีแต่แก่ แต่ดา

โดกโกด

ร่วมศกชนกนารมมหา

มกฏดู ดัวรรคแด

หวังพ่อขอแต่ให้

ดุกพนฟูเกษม ฯ

วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๓

๑ โอวชนนักษณมยดับหก

ทรงยศยกเยี่ยมเวียงเพิงอษร
 เดียนจรรยาผู้ดาสดรรคชวญอมร
 เถิดปรีดาสดาวรรตมพรอวย
 ในสากดคนเกิดอนไซ้เหมือนกัน

รูปพรรณเทอะทะหรือดะด้วย
 ยิงนาจตมิตพิกดจจจนรวย

ดุดแต่ฉวยโฉดกเดให้เหมาะเวลา
 แพ้โชคชดบัตคอยครครคดอยตาม
 ชนมุมมามอาระวาดมกพาดทำ
 เสงี่ยมเงอนเหมือนบิตรคอนชรา
 คงดูชด้นคชนมชากยนเอย ฯ

วันที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๘

๑ โอวชนนักษณมยดับเจ็ด

เหมือนดวงเพ็ชรยศะหย่งเยี่ยมวงษา
 แม่เคยดัดรอนงคทรวงจรรยา

ลุ่มดู่ดาดวาทพ้อวรวรรณ

รักหวานด้อมถนอมมนต์ประหยัดดิน

คด้อยโชคภิญโญเยี่ยมเฉลิมขวัญ

ถึงด้นพ้อชอยพินอย่าด้นวัน

เกษมด้นคด่มบุตรมกุฏเอย ฯ

วันที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๕

๐ ดกษณ์ครบยดืบแปดแล้ว

นับเป็นแถวดักขุชุนผู้ใหญ่

จрыйดกษณ์ด่มศกคด่มพระวัย

นำพระทยโอบอ้อมนอมข้างดี

เป็นดู่ดำนารักประจักษ์เจด

ประเลวีฐด่มชมเชิดเลิศราศี

คชวตบิตรวงควงษจักร

เอิบอารยญาตมิตรวัดษฏ์คุณ

ขอไทรรัตนชคยเทพเลพณดังหรณ

โปรดชูปพรพ้ออวยอำนวยหนุน

ให้ดมมารถประดาชนันต์ของผยของบุญ
 ดำราญรณจิรชนมพนัภัยพรรค
 เพอชนจิตบิดาเมอคราแก่
 พระเกียรติแม่พุดมเพิ่ม—เฉลิมขวัญ
 เป็นทพงพงษ์พอรวรรณ
 อยารุเพยรณนรณทร เอย ๆ
 วันที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๐

๑ ดุดารักดัษมียดับเกา
 เฉลิมเผ่าวรรณขวัญวงศ์พอ
 ถกตศกตจกร ดิพนอ
 ดมเกียรติกอกษัตร์ปราชญ์ชชาติไทย
 เฉกยาพิยชบชวาบิดาแก่
 ชนใจแม่นันฤดีฝากผไท
 จงชนมยชนชวาคนบาราศภัย
 ผูกรักใคร่อนุกุด-ประยูรเอย ๆ
 วันที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๑

สุมงคลพรอาเศียรวาท

๑ ดกษ^๒ม^๑ค^๒ก^๒น^๒ค^๒ร^๒บ^๒ ด^๒ำ^๒ม^๒ด^๒ี^๒บ^๒ แ^๒ด^๒ว^๒แม่^๒
 ด^๒ง^๒ว^๒น^๒ค^๒ก^๒ด^๒ค^๒ม^๒ค^๒ก^๒ด^๒ด^๒ด^๒ี^๒บ^๒ ห^๒ด^๒ก^๒เ^๒เ^๒เ^๒เ^๒
 พ^๒อ^๒ช^๒ร^๒า^๒น^๒ร^๒า^๒ช^๒ี^๒ป^๒ แ^๒ถ^๒ด^๒ง^๒ม^๒โน^๒ช^๒น^๒ น^๒ุ^๒ค^๒ำ^๒ด^๒น^๒แม่^๒
 ด^๒ำ^๒ว^๒ไ^๒ห^๒ญ^๒เ^๒ย^๒อ^๒ง^๒ไ^๒ห^๒น^๒เจ^๒ำ เจ^๒ี^๒ด^๒เพ^๒ย^๒น^๒เก^๒ษ^๒ี^๒ย^๒ด^๒ดี^๒ด^๒า ไ^๒ฉ^๒น^๒เด^๒ย^๒ฯ
 ๑ หน^๒ำ^๒ไ^๒ห^๒ญ^๒ไ^๒ช^๒ำ^๒ก^๒ด^๒อ^๒ง^๒ ป^๒ร^๒อ^๒ง^๒ป^๒ร^๒ะ^๒ห^๒ย^๒ด^๒
 ค^๒ร^๒อ^๒ง^๒ย^๒ี^๒ง^๒ม^๒า^๒ก^๒ห^๒า^๒ก^๒ต^๒ร^๒ี^๒ด^๒ ย^๒ี^๒ง^๒น^๒อ^๒ย^๒
 ก^๒ต^๒ิ^๒ญ^๒ญ^๒อ^๒ย^๒ำ^๒ห^๒ล^๒ุ^๒ม^๒ท^๒ ะ^๒ย^๒ะ^๒จ^๒ร^๒ี^๒ด^๒ จ^๒ร^๒ง^๒เด^๒ย^๒
 ท^๒ุ^๒ก^๒อ^๒ย^๒ำ^๒จ^๒ร^๒ิ^๒ย^๒ำ^๒ค^๒ช^๒ม^๒อ^๒ย^๒ ม^๒น^๒ุ^๒ษ^๒ย^๒ช^๒ร^๒อ^๒ง^๒ เ^๒ด^๒ิ^๒ญ^๒ค^๒ุ^๒ณ^๒ ฯ
 ๑ อ^๒ย^๒ำ^๒ม^๒ุ^๒น^๒เ^๒ม^๒อ^๒ย^๒น^๒ง^๒ท^๒ง^๒ น^๒ิ^๒น^๒ท^๒า^๒
 อ^๒ย^๒ำ^๒ม^๒ุ^๒น^๒ว^๒น^๒ว^๒ิ^๒ห^๒ิ^๒ง^๒ด^๒ี^๒อ^๒า^๒ ฆ^๒า^๒ค^๒แ^๒ค^๒เ^๒น^๒
 น^๒ำ^๒ม^๒ุ^๒น^๒เก^๒ย^๒ร^๒ค^๒ิ^๒การ^๒ุ^๒ญ^๒ะ^๒ด^๒ำ^๒ ท^๒ร^๒น^๒ก^๒ น^๒ิ^๒ก^๒ร^๒แม่^๒
 เจ^๒ริ^๒ญ^๒ช^๒ี^๒พ^๒เจ^๒ริ^๒ญ^๒ด^๒ุ^๒ช^๒แม่^๒น^๒ พ^๒อ^๒เ^๒อ^๒ำ^๒ถ^๒ว^๒าย^๒พ^๒ร^๒ ส^๒ม^๒เท^๒ิ^๒ญ^๒ ฯ
 ด^๒ิ^๒ท^๒ธิ^๒ ม^๒ัด^๒ด^๒

๓ กริกฏ ๒๔๗๒

๑ ช^๒น^๒ม^๒ด^๒ำ^๒ม^๒ด^๒ี^๒บ^๒เ^๒ด^๒แ^๒ด^๒ว^๒ ด^๒ก^๒ษ^๒ม^๒ แม่^๒อ^๒
 ไ^๒ฉ^๒น^๒แม่^๒ย^๒ัง^๒ด^๒ว^๒ย^๒ศ^๒รี^๒ ส^๒ด^๒ค^๒ช^๒ร^๒ง^๒

พระจริตเมยงค

หรือยัง ดีแม่

ดิ้นคักต อัคระดุขทง

ชัพชา เณติมพร พ่อเทญ ๗

วันที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๓

๑ พระลักษมีศรีวัดานราชป

ชนม์ดามดิบดองคเป็นผู้ใหญ่

แต่ยงด้าวด้วยดมปฐมวีย

รูเชอทยไวกัดกรกตยธรรม

จงอยุยนชนชวนิร โคก

นิระโรคนิระทุกขเริงดุขด้นค

ดมานนิยมดมดมยปลดอดภยพรรค

ชูปงษพอวรวรรณคมด้นเทญ ๗

๑ พระลักษมีบุตริงามดามดิบดอง

ด้าวเนิดนองเนติมชวญณผู้ใหญ่

จงอยุยนชนชวณรามย

ดมานดมยเหมาองคชวงค์เทญ ๗

พ่อรัก วรวรรณ

๓ กรกฎาคม ๒๔๙๔

วรวรรณ ดนุช พุทธศก ๒๔๖๘

๐ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระ นราธิปประพันธ์
 พงศ์ มกุฏวงศ์นฤบดี มหากวีนิพนธ์วิจิตร ราชโกษา
 ทิกิจจิรุปการ บรมนฤบาทมहाสวามิภักดิ์ ขัตติยศักดิ์
 อุดมย์ พหุลกถยาณวัตร ศีรรัตนไตรคุณาดงกรณ์
 นรินทรบพิตร (พระองค์เจ้า (ชาย) วรวรรณากร)
 กุณบิตร พระปลัด วันพุธ ที่ ๒๐ พฤษภาคม พุทธ
 ศก ๒๔๐๔ ๗ ในเจ้าจอมมารเชย^๓ ร. ๔
 +

วรวรรณ ดนุช

๐ พระดุษฎีในพระเจ้า บรมวงศ์
 กรมพระนราธิป ๗ ทรง แม่เฝ้า
 ๒ ๕ ๒ ๘ ๘ ๘ คดชาติ ดัษามเอย
 ๘ ๘ ๘ ๘ ๘ ๘ ถกเงกยรตพระจอมเกล้า กณเชอเนดิมนคุณ ๗

๑ กิ่งกุดมหลามกุกุเจ้า

เกิดพระหน่ออกอกษัตริย์

นามวงศ์วรวรรณนุว ค

เถาพระพุทชยอดฟ้า

จตุตถราช นนแด

ดื่บหตา

ณ อยุช ยาเอย

เฟื่องแกดวเกวียงคันท ๗

๑ ๑ พรรณพิมดหม่อมเจ้า

จรเด็ดเทดพทยา

คชวตบิตรดา

ด้นชพดงด้นญ

ชิดา ปฐุมเอย

เยยมรุ

ทวเทียบ หทัยธา

เฟือนแทแดเหงา ๗

(ปดู้ค จันทร ๑๓ กนัย มโรง ๒๔๒๓. คักชัย

อังการ ๑ พฤศภ ชวด ๒๔๔๓) หม่อมค้วนใหญ่

๒ ๑ ทุดิเยารดหม่อมเจ้า

วิชาเช็ดโนมเฉดณ

มิงมหาอมาตยชวญ

รกประหยดรกดตยแพ้ว

ดกถวรรณ ๗ (ากร.คี่ะ)

เชยวแกดว

วงศ์ดื่บ ดกถฟ่อ

กิจไท้ ไหวด้นอง ๗

(ปดู้ค เถาร ๕ มิถุน ชวด ๒๔๓๑)

หม่อมณ

๓ ๑ บุตรีรองหม่อมเจ้า พรพิมล พรณแม่ (คุ้ม)

ปริญญแปดหญิงสยามคน แรกได้

เชกกรมพิทยา (ดงกรณ) ผด อุทัย เรียนเพื่อน

ประยูรศักดิ์จกเจริญไช ณาครุฑศรี ฯ

(ปดู้ พฤษศบดี ๑ พฤษภ ชาด ๒๔๓๓) หม่อมฉัน

๔ บุตรทตต์ ชนมา ยแม่

แต่อ่อนหย่อนเดือนครา คดอดน

ดำเหนียกเรียกฉายา หญิงค่อม

เชอเทือกดีวันตชน ฟนองดองด่าย ฯ

(ปดู้ แดตักษย พฤษศบดี ๑๓ ดิงห์ เาะะ ๒๔๓๔)

หม่อมเจียม

๕ ๑ ชายวรรณทหาชอ ไวทยา กรเอย (ค่อม)

พิชาไชยวณาดเนดยวธ มาร์ถกุ

เชอจกหดวงค์มหา อำมาตย์ ด่มพ้อ

เพียรหนกรกคักกร ขอบไชไหนด ฯ

(ปดู้ อังการ ๒๕ ดิงห์ เาะะ ๒๔๓๔) หม่อมหลวงต่วน

๖ ๑ ชายฉกรรจ์มีหม่อมเจ้า วิชา กรพ้อ (คู่ยคู่ย)
 ดัศยชอถอศกคหา ยากแย่ง
 รกเรียนแพทยาธา นทุกชาติ อดองเอย
 ชยนักจิณิดชอบแจ่ง มกน้อยถอยทง ๗

หม่อมฉน (ปดู้ต พฤหิศบดี ๒๕ กุมภาพันธ์ เาะ ๒๔๓๔)

๗ ๑ วรวงค์องค์พระเจ้า บุตรี ดวาทพ้อ
 อดดภาเทวี (ชาว) โปรดตัง
 ฐหัดกรกศกคศรี ดมดาด เณดิมแม่
 ควรเชยิดควรยงวัง จริตน้อมกศณัย ๗

หม่อมอินทร์ (พระปดู้ต อังคาร ๒๕ ตุลาคม มโรง ๒๔๓๕)

๘ ๑ ชีพตักษยด้วยโรค เหลืออดยอน
 ชายปริญากร (โต) หนุ่มน้อย
 ดาดครันหมั้นเรียนดอน แด่นง่าย งามพ้อ
 แต่วางแบบบางจอย เจ็บตรึงตรมถนอม ๗

(ปดู้ต อาทิต ๒ เมษายน มเ่ง ๒๔๓๖. ตักษย
 อังคาร ๒๕ มีน รกา ๒๔๕๒) หม่อมบุญ

- ๘ ๐ หม่อมเจ้าทเกานัน นิตยา กรพ้อ (เต๋อ)
 เหมศกตกรกวิชาธา รบด
 เกิดศกชกอาดา ดนองบาท บดินทร์เอย
 ถึงเกษตรฝรั่งเคัดกุ เกยรตชนชยดนาม ฯ

(ปลื้ต พุท ๕ เมษ มเ่ง ๒๔๒๖) หม่อมฉน

- ๑๐ ๐ หญิงงามนามหม่อมเจ้า วรรณ (ศรีดมร. ค้อย)
 นดาตกรกศกตกรม มุกดา
 ทงชนกชนนทว พิตวาท
 ยงเมือแม่กำพรา ยิงชาดงดาร์ ฯ

(ปลื้ต พุทหศบตี ๑ มิถุน มเ่ง ๒๔๓๖) หม่อมต่วนใหญ่

- ๑๑ ๐ กุมารเอกทศมว ยิงเยาว
 โฉมเฉิดฉายชายเต่า เรียกตอ
 อัยกาเมตดาเอา เปนชระ เดยงเอย
 ช่างเดินเห็นนดาตกรตอ กระหนนศดยดยอง ฯ

(ปลื้ต พุท ๑๒ กนย มเมย ๒๔๓๗. ตักษย

พุท ๒๔ พุศภ มเม ๒๔๓๘) หม่อมอินทร์

๑๒ ๐ หึงร^๒องทุ^๒ด^๒กระหม่อม^๒เดย^๒ง แต่^๒ยาม เยาว^๒แม่
 อ^๒ร^๒ท^๒พ^๒ย^๒ป^๒ระ^๒พ^๒น^๒ธ^๒ (ต^๒ย^๒) ง^๒าม ไช^๒น^๒อย^๒
 เช^๒ก^๒ก^๒บ^๒หม่อม^๒เจ^๒า^๒น^๒า^๒ม ค^๒ำ^๒ร^๒ด^๒ (—ค^๒ำ^๒ร^๒ง^๒)
 ฌ^๒ด^๒าด^๒เง^๒อน^๒การ^๒เร^๒ือ^๒น^๒ค^๒ด^๒อย^๒ แ^๒ย^๒บ^๒ค^๒ร^๒ง^๒ว^๒ง^๒ห^๒ด^๒ว^๒ง^๒ ๑
 หม่อม^๒ณ^๒ (ป^๒ล^๒ต^๒ พ^๒ฤ^๒ห^๒ศ^๒บ^๒ดี ๒๖ เม^๒ษ^๒ ม^๒เม^๒ ๒๔๓๘)

๑๓ ๐ ค^๒ว^๒ง^๒ค^๒น^๒ย^๒ไ^๒ตร^๒ร^๒ด^๒เจ^๒า ค^๒ว^๒ิ^๒ชา^๒ ก^๒ร^๒เ^๒ย^๒ (ค^๒ง^๒)
 ช^๒อ^๒ด^๒น^๒ิ^๒ท^๒ร^๒ง^๒ว^๒ิ^๒ท^๒ยา^๒ ย^๒ำ^๒แ^๒ก^๒ด^๒ว^๒
 ห^๒ท^๒ย^๒ก^๒ว^๒าง^๒ท^๒อด^๒ท^๒าง^๒ด^๒มา ค^๒ม^๒นิ^๒ต^๒ร^๒ มา^๒ก^๒พ^๒อ^๒
 น^๒ิ^๒ก^๒ถ^๒ก^๒ไ^๒น^๒ไ^๒ป^๒แ^๒ก^๒ด^๒ว^๒ ค^๒ด^๒ำ^๒ต^๒ร^๒ง^๒ถ^๒ง^๒ด^๒ ๑
 หม่อม^๒บ^๒ุ^๒ญ^๒ (ป^๒ล^๒ต^๒ อ^๒ิง^๒ค^๒า^๒ร^๒ ๘ ก^๒น^๒ย^๒ ว^๒อก^๒ ๒๔๓๘)

๑๔ ๐ บ^๒ุ^๒ค^๒ร^๒ด^๒ิ^๒บ^๒ด^๒ว^๒น^๒ น^๒ั^๒น^๒ท^๒นา^๒ ๑ (-มา^๒ร^๒ศ^๒ร^๒ี^๒ เ^๒า^๒)
 เ^๒็น^๒ถ^๒ก^๒ไ^๒น^๒ห^๒ท^๒ย^๒ถ^๒า^๒ ย^๒ำ^๒ก^๒ร^๒ง^๒
 ไ^๒ป^๒ด^๒เ^๒ื่อ^๒ป^๒ริ^๒ชา^๒ ห^๒ว^๒ง^๒ช^๒อบ^๒ เ^๒ด^๒ย^๒ว^๒เ^๒า^๒
 ด^๒ัง^๒ว^๒น^๒ค^๒ก^๒ด^๒ร^๒ก^๒ด^๒ต^๒ย^๒ท^๒ง^๒ เ^๒ก^๒ด^๒ย^๒ด^๒เ^๒ก^๒ด^๒ง^๒ด^๒อ^๒พ^๒ด^๒อ^๒ ๑
 หม่อม^๒อิ^๒น^๒ท^๒ร^๒ (ป^๒ล^๒ต^๒ พ^๒ร^๒ ๔ ๓^๒น^๒ ว^๒อก^๒ ๒๔๓๘)

๑๕ ๐ พระหน่อท้อ^๑ดี^๒บ^๓ห^๔้า ศี^๑วา^๒กร (ค^๑อ)
 เ^๑ร^๒เ^๓น^๔เก^๑ง^๒น^๓ก^๔เ^๑ง^๒น^๓อ^๔น น^๑ง^๒น^๓อ^๔ย
 ถ^๑อ^๒ง^๓ช^๔ร^๑ร^๒ม^๓ไ^๔ป^๑เ^๒น^๓ห^๔ล^๑อ^๒น ค^๑ว^๒ค^๓น ช^๑เ^๒ย^๓อ^๔เ^๑ด^๒ย
 โด^๑ภ^๒อ^๓อ^๔น^๑ด^๒ง^๓ว^๔ร^๑ค^๒ด^๓อ^๔ย เ^๑ค^๒ด^๓ย^๔ง^๑ช^๒ง^๓ผ^๔ว^๑า ฯ
 (ป^๑ด^๒ุ^๓ค^๔ เ^๑ด^๒ำ^๓ร^๔ ๒๐ ม^๑ี^๒น ว^๑อ^๒ก ๒๔๓๙) ห^๑ม^๒อ^๓ม^๔ห^๑ด^๒ว^๓ง^๔ค^๑ว^๒น

๑๖ ๐ ด^๑ี^๒ท^๓ช^๔ย^๑า^๒ก^๓ร (ค^๑อ) ห^๑ม^๒อ^๓ม^๔เจ^๑้า โ^๑ด^๒พ^๓ด^๔
 ด^๑ว^๒ย^๓ด^๔ง^๑ำ^๒ว^๓ิ^๔ชา^๑ช^๒ด เ^๑ด^๒เ^๓ด^๔เ^๑ม^๒
 ด^๑ง^๒ว^๓น^๔ค^๑ก^๒ด^๓ร^๔ก^๑ช^๒ร^๓ร^๔ม^๑อ^๒ด ท^๑น^๒ผ^๓ง เ^๑พ^๒ย^๓ร^๔เ^๑เ^๒
 ว^๑ิ^๒ร^๓จ^๔ิต^๑เ^๒ด^๓เ^๔จ^๑ร^๒ิต^๓เ^๔ก^๑ด^๒ม^๓ อ^๑อ^๒น^๓อ^๔ม^๑ห^๒อ^๓ม^๔ห^๑ว^๒า^๓น ฯ
 (ป^๑ด^๒ุ^๓ค^๔ อ^๑ิง^๒ค^๓า^๔ร ๑๓ เม^๑ษ ร^๑ก^๒า ๒๔๔๐) ห^๑ม^๒อ^๓ม^๔ว^๑ั^๒น

๑๗ ๐ ช^๑า^๒ย^๓ช^๔า^๑ญ^๒พิ^๓ท^๔เ^๑ศ^๒เจ^๓้า ไ^๑ป^๒ร^๓มา ก^๑ร^๒พ^๓อ^๔
 ไ^๑ศ^๒ร^๓ิ^๔ท^๑ร^๒ู^๓ป^๔จ^๑ร^๒ิต^๓ด^๔ำ ม^๑า^๒ร^๓ถ^๔เ^๑ก^๒ด^๓ว^๔
 เ^๑พ^๒ย^๓ร^๔จ^๑ด^๒ร^๓ก^๔ด^๑ย^๒ห^๓า เ^๑ด^๒เ^๓ห^๔ต^๑ เ^๑ย^๒น^๓เ^๔เ^๑
 ไ^๑อ^๒ฐ^๓บ^๔ิ^๑ด^๒ค^๓ว^๔า^๑ม^๒ค^๓ิ^๔ด^๑เ^๒พ^๓ร^๔ว^๑ เ^๑ร^๒เ^๓ย^๔ม^๑พ^๒ร^๓อ^๔ม^๑ถ^๒น^๓อ^๔ม^๑ว^๒ง^๓ค^๔ ฯ
 (ป^๑ด^๒ุ^๓ค^๔ พ^๑ฤ^๒ห^๓ั^๔ค^๑บ^๒ดี ๑๖ ม^๑ี^๒น จ^๑อ ๒๔๔๑) ห^๑ม^๒อ^๓ม^๔ผ^๑ั^๒น

๑๘ ๐ ดู่ดองค้อ^{๔๖๖}รู^๕รด์เชอ มนตรี กุดแม่
 เป็นพระนางดกษ^๖มี้ ๆ (-ดาว^๖ณ. คว) โปรดตั้ง
 ดู่^๖จิต^๖จิต^๖อารี วิก^๖ค^๖กิด^๖ ด่ง^๖วน^๖เอย
 ศ^๖ร^๖นิ^๖ว^๖า^๖น^๖น^๖า^๖ว^๖า^๖ท^๖ท^๖ง ฌ^๖ดา^๖ด^๖ท^๖ง^๖ห^๖ว^๖ง^๖ด^๖ ๆ

(พระป^๖ดู่^๖ค^๖ จัน^๖ทร^๖ ๓ กร^๖ก^๖ฏ^๖ กุ^๖ญ^๖ ๒๔๔๒)

หม่อมหลวงคาด

๑๙ ๐ วร^๖ว^๖ร^๖ ๆ (—กร. ตัน) ท^๖ด^๖บ^๖เก^๖า เชา^๖ร^๖ด^๖
 ข^๖เด^๖ง^๖วิ^๖ชา^๖ป^๖รา^๖ก^๖ฏ เก^๖ย^๖ร^๖ต^๖เก^๖อ
 ร^๖ก^๖ด^๖ไ^๖บ^๖ม^๖ด^๖ด อ^๖ด^๖า^๖หะ ห^๖า^๖เด^๖ย
 ข^๖อ^๖บ^๖ด^๖ง^๖า โอ^๖อ^๖า^๖เอ^๖อ เพ^๖อ^๖น^๖พ^๖อ^๖ง^๖ป^๖อ^๖ง^๖ด^๖มา^๖น ๆ
 (ป^๖ดู่^๖ค^๖ เด^๖า^๖ร^๖ ๘ ก^๖น^๖ย^๖ ข^๖ว^๖ด^๖ ๒๔๔๓) หม^๖อ^๖ม^๖เพ^๖ย^๖น

๒๐ ๐ กุ^๖มา^๖ร^๖ญ^๖ด^๖ิ^๖บ^๖ข^๖อ^๖น ข^๖ร^๖ม^๖ค^๖ม
 โว^๖ธ^๖ม^๖ยา^๖กร (ค^๖ง) ด^๖ม ค^๖ก^๖ด^๖เจ^๖า
 ป^๖ริ^๖ชา^๖พิ^๖ท^๖ยา^๖นิ^๖ย^๖ม ศ^๖ิ^๖ด^๖ป^๖ค^๖า^๖ด^๖ต^๖ร^๖ เด^๖ง^๖ย^๖ม^๖พ^๖อ
 ม^๖ท^๖ช^๖ย^๖ค^๖ช^๖อ^๖ด^๖ต^๖ย^๖เพ^๖น^๖า น^๖ิ^๖ท^๖ค^๖น^๖ข^๖า^๖ง^๖ท^๖า^๖ง^๖ด^๖มา^๖น ๆ
 หม^๖อ^๖ม^๖บุ^๖ญ^๖ (ป^๖ดู่^๖ค^๖ ศ^๖ุ^๖ก^๖ร^๖ ๘ พ^๖ฤ^๖ษ^๖จ^๖ิก^๖ ข^๖ว^๖ด^๖ ๒๔๔๓)

๒๑ ๐ กุมารเอกพิศแกว เกรียงดำรึก

ดุฎาการ (เต้าเด็ก) ฌดาต รอบร

วิกกรเบียบชอบเนียบชาต ชยัณหย่ง คักคิพ้อ

มากมิตร์ดาระกิกัก เกียรตต์ร่างด่มดี ฯ

(ปดู้คื เต้าว ๑๕ ฐนุ ชาต ๒๔๔๓) หม่อมอินทร์

๒๒ ๐ บุตรทวิพิศณอน เหวบาง

บวรเจ็ดวรรณวรางค์ (เต้าว) รูปน้อย

ดม้ายพรรณพิมดปาง เขาวัยว ดวาทพ้อ

วิชาฌดาตดำมารักคดอย คติชนทนต์มัย ฯ

(ปดู้คื อังการ ๑ เมษ ชาต ๒๔๔๕) หม่อมฉั่น

๒๓ ๐ โอ้ด้นัยไทรพิศม้วย ในอุทร

อหิวดาชาฎมารดร ดุดบ้อง

เหตอแพรวแต่นามกร แถมไซ้ แถมเดย

จวนปดู้ตมรทศคดอง ดนุชน้อยพลอยกษัย ฯ

(ชาต พุทธศก ๒๔๔๕) หม่อมแถม

๒๔ ๐ คนยญิบด่เซม งามคม ชาวแฮ
 ชายห้ชชากร (คืด) ส้ม ชอกด้อ
 เณยวณดาตอาจองค์ุดม สู้รศักด ด่ง่าเอย
 มารยาทยวนล่วาทพ้อ ไม้ต้งหวังดี ๆ
 (ปดู้ต คู้กร ๒๓ ดิงห์ เถาะ ๒๔๔๖) หม่อมบุญ

๒๕ ๑ กุมาริศร์นเณด้นไอ สรรพางค์ พิมดเอย (คีน)

วิชาณดาตด้ามารัททาง ชอบถ้วน
 ชย้นประหยดชอดดัยดอangk อด่น่า รักแม่
 ชิงชัพตักษยมนวน หมดดร์านรงษ ฯ

(ปดู้ต เถาร์ ๒๔ ศุด เถาะ ๒๔๔๖. ศักษย
 เถาร์ ๒๘ ดิงห์ วอก ๒๔๖๓) หม่อมณ

๒๖ ๐ หญิงญิบด่บกก้า จงกต ณัฎา
 ศร์ดอangkนณมด (ตวง) ม่งเชอ
 ณาตเรยนรวิกเพียรกศด ชอเจด จรียแม่
 นารกศักดด่มเนอ ออมนอมณอนนิยม ฯ

(ปดู้ต พุท ๑๒ เมษ มด่ง ๒๔๔๘) หม่อมอินทร์

๒๗ ๐ ดมบุตร์สุดสวาทเกิดว บุตรี ไยแม่

หญิงอุบตพรรณ (คัด) อ่อนน้อม

ซื่อสัตย์กตเวที

ถนอมศักดิ์ ดมเอย

ใจใหญ่ไผ่หวานด้อม ฉลาดดม้ายชายหาญ ฯ

(ปรุ่ต้ พฤษศบตี ๑๗ ถึงห้ มเส่ง ๒๔๔๘) หม่อมฉัน

๒๘ ๐ ยาวมาดย์แห่งน้อยเจ็ด โฉมะพรรณ

หญิงฤดีวรรณ (น้อย) สุดทอง

ฉลาดเฉลียวประเปรี้ยวขวัญ คฤหาสน์น่าน เสน่ห้แม่

องค์แรกเรียนยุโรปก่อ้ง เกียรติเจ้าหญิงสยาม ฯ

(ปรุ่ต้ เถวรี ๑ เมษ กุญ ๒๔๕๕) หม่อมฉัน

๒๙ ๐ โฉมงามนามดอเรียก หญิงนิค

ด้นชีพโดยทรพิษม์

แต่น้อย

ชวดอยู่คู่ชมชิด

เฉวยังพี น้อยแม่

โทษไม่ชิงปลุกคด้อย

ตั้งไวใจหาย ฯ

(ปรุ่ต้ อังคาร ๔ เมษ คักษย์ เถวรี ๒๓ ธน

กุญ ๒๔๕๔) หม่อมเชอเด็ก

๓๐ ๑ ขายดั่งด้พังจิตไ้อ์ บุษยา กรเอย (เต็บ)
พะเญดุดชันมชาครา ไครอุม
กษิระรลชดชัพพา พิการเกิด กมังพ่อ
ด่มองมอຍดอยพะดงคดุม ชกคด้าตราศ์ดัย ฯ
(ปดู้ด อังการ ๑๓ พฤศภา ฌดฺ ๒๔๕๖. ตักษัย
อังการ ๒๖ ดิงห์ ขาด ๒๔๕๗) หม่อมพริ้อม

๓๑ ๑ ฉันทนาการ (คั่น) หม่อมเจ้า ยาใจ พ่อเอย
หน่วยณดาตอาจองค์ไหว แต่่นอย
คมด้นหมั่นเรียนไว ถวิดเมื่อ โตพ่อ
คกรกคักกด่มชมอย มงเชอเฉดิมพนธิ ฯ

(ปดู้ด อังการ ๗ ธนุ เภาะ ๒๔๕๘) หม่อมดุ่น

๓๒ ๑ ขวัญจิตบิตุเรศเจ้า เจตนา กรพ่อ (เต็ก)
โนมชแด่มหลกแหดมตา บอภพน
พระคักตรกประหยดมา นะเดิด ดูกเอย
เรียนกรกจกพน เกยรตเกอเกษมไท ฯ

(ปดู้ด อังการ ๑๘ กรกฏ มโรง ๒๔๕๙) หม่อมแฉ้ว

๓๓ ๐ ไตรตรึง^๔ตรึง^๔รึก^๕ ฟน เคาบิตร

ชายอภิญญากร (อาภือ) เก่งจำ

คู่^๔รือ^๔ด้วยหน่วย^๑ฉาด^๑ด่อน^๑ เด่ม^๑อน^๑ปลุก^๑ ญาณ^๑พ่อ

หนุ่ม^๑เถด^๑คง^๑เซ็ด^๑หน้า^๑ ชน^๑ก^๑เม้น^๑หมาย^๑ไฉน^๑ ๗

(ปลุก^๑ตี^๑ อา^๑ทิต^๑ ๑๒ กุ^๑ม^๑ภ^๑ ร^๑กา ๒๔๖๔) หม่อม^๑แด้^๑ร

๓๔ ๐ คณ^๑ย^๑ดำ^๑ม^๑ลึ^๑บ^๑ดี^๑ไ^๑อ^๑ อนาคต^๑ ชาย^๑เอ^๑ย

เก็ด^๑ต่อ^๑พ่อ^๑ช^๑รา^๑คร^๑า แม่^๑ม^๑ว^๑ย

ด^๑วย^๑ล^๑ย^๑น^๑ช^๑อ^๑ด^๑น^๑ท^๑ร^๑า กร^๑ (อ^๑ว^๑น) ด^๑ุด^๑ ท^๑้อง^๑พ่อ

ร^๑อด^๑ป^๑ลา^๑ด^๑ชา^๑ฉ^๑าด^๑ด^๑ว^๑ย เด^๑ช^๑ฟ^๑า^๑มา^๑ผ^๑ง^๑ม ๗

(ปลุก^๑ตี^๑ ศ^๑ุ^๑กร^๑ ๓ ศ^๑ุ^๑ด ช^๑ว^๑ด ๒๔๖๗) หม่อม^๑ล^๑ุ่น^๑

๐ พ่อ^๑ม^๑ล^๑ม^๑ไ^๑ว^๑แจ^๑ก^๑ถ^๑ว^๑น ท^๑ก^๑อง^๑ค^๑ ด^๑ูก^๑เอ^๑ย

ว^๑น^๑กร^๑า^๑บ^๑พ^๑ระ^๑บ^๑า^๑ท^๑บ^๑ง^๑ด^๑ึ^๑ ป^๑ู่^๑เจ^๑า

ป^๑ว^๑าร^๑ณ^๑า^๑ต^๑าง^๑มา^๑ค^๑ง มา^๑ศ^๑ก^๑ น^๑น^๑อ

ไ^๑ว^๑ด^๑ก^๑ิด^๑เค^๑อ^๑น^๑จ^๑ิต^๑พ^๑เ^๑น^๑า พ^๑็น^๑อง^๑ป^๑ร^๑อง^๑ด^๑มา^๑น ๗

๑ ดั่งดาร์พ่อเกล้า^๑ อัยกา^๑ แด่วเจ้า^๑
 เชิญช่วยอวยพรารัถนา^๑ พ่อเอ่อม^๑
 ถวิดเดี่ยวเหินยวดูกดำ^๑ ทรค่อ^๑ กั้นแด^๑
 ถนอมเฝ้าพ่างเงาเงยม^๑ นิโครชक्रमวงศ์^๑ เด็กยร^๑
 ไล่ตถเทญ^๑ ๗

๑ ทเบี่ยนชายดีบเกล้า^๑ บ้ามองค์^๑
 หึงดีบดัดบคง^๑ ดัมว้ย^๑
 รวมด้ามดีบดัดปด^๑ ชัพแปด^๑ องค์รา^๑
 ทงตบทงกรมดวย^๑ นอกนหนาเกษม^๑ ๗

๑ เปรมบริดกรรมนดู^๑ บรรดัย^๑
 เพดากว่ากรมไหนักษย^๑ ด่วนร่อย^๑
 ด้องค่ออนวยไน^๑ ครรภหิง^๑ องค์นา^๑
 หนุ่มหนิงด้องด้าวน้อย^๑ เทานนชวญเอัย^๑ ๗

๑ น้าเชยน้าชนดวย^๑ ดนัย^๑ พ่ออา^๑
 หดะหนุ่มหดด้าวไถว^๑ แวดด้อม^๑
 ปรีชาพิทยาไทด^๑ แกดชว^๑ ไฉนเคย^๑
 ทวงศ์กกรกเจานอม^๑ เดอดเนอดนองถวาย^๑ ๗

๑ ดัชฌายด้ายดวาทแม่ ยิงยาว ดูกเอย
 หน่วยณดาตอาของคเกดา เกดยดเวย
 หม่นหนกรกเรียนเอา โอวาท ดัพ่อ
 คงรกกัดด้อมเซอ เช็ดหน้าดถาวร ฯ

๑ ดัรวมพรไทรรัตนทงเทพชนก เวยเอย
 แม่พระกรุณาปก เกศคุ้ม
 หนอกษตรยวราชไปฏก ดดุดช เกษมเทญ
 เณดมคักดจกรชอุม เออหดาเรงคั่นค ภิโยโย ฯ
 ดัทุชมดุด ดัทุชมดุด ดัทุชมดุด

ชะอำ วันที่ ๒๗ กันยายน พุทธศก ๒๔๖๘

(ดงพระนาม) พ่อรักของดุกดุก

วรวรรณการ

หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก

จันทบุรี

หอสมุดแห่งชาติสาขานครราชสีมา

พิมพ์ ร.พ.แม่บ้านการเรือน ๖๑๒ ลูกหลวง พระนคร
ขริม จินตานนท์ ผู้พิมพ์-ผู้โฆษณา ๒๔/๖/ ๒๕๒๒